

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1908. Första Kammaren. N:o 36.

Tisdagen den 7 april.

Kammaren sammanträdde kl. 2,30 e. m.

Herr statsrådet *Swartz* aflämnade Kungl. Maj:ts nedannämnda nådiga propositioner till Riksdagen:

1:o) med förslag till ändrad lydelse af § 4 mom. 9 och § 5 mom. 10 tryckfrihetsförordningen äfvensom till införande i förstnämnda § af tillagda mom. 13 och 14;

2:o) angående afsättning af medel till pensionering af statens järnvägars personal;

3:o) angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter trädgårdsmästaren Per Fredrik Petterssons vid Biby i Gillberga socken hustru Johanna Pettersson, född Gustafsdotter, och

4:o) angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter smeden Sven Nilsson i Ytter Enhörna socken.

Upplästes följande till kammaren inkomna dödsattest:

Att ledamoten af Riksdagens Första Kammare fil. doktor *Jakob Berlin* afled den 5 april 1908, intygar på heder och samvete Stockholm den 6 april 1908.

R. Nordgren
leg. läkare.

Herr talmannen yttrade: Dödsattesten har bringat oss ett dödsbud, som var länge väntadt af dem, som kände doktor Berlin. Endast under denna riksdags första dag kunde han vara närvarande i kammaren. Han sjuknade sedan. Sjukdomen tog en

Första Kammarens Prot. 1908. N:o 36.

allt allvarligare form, och snart framträdde, att kampen vid hans sjukbädd var en hopplös kamp mot döden. Han är nu borta vår högt värderade kamrat, hvars varma intresse, hvars plikt-trohet vi alla väl känna. Och kammarens uppfattning om honom och hans förmåga tog sig uttryck i de många uppdrag han af kammaren fick emottaga. Han erhöll det sista af dessa uppdrag, då han i år med alla afgifna röster blef ledamot af Riksdagens främsta utskott. Jag vet, att vi alla äro ense om att uttala, att vi sakna i honom en god kamrat och att hans minne skall lefva bland oss.

På framställning af herr talmannen beslöt kammaren att till Konungen aflåta underdånig skrifvelse med anmälan om det timade dödsfallet samt den därigenom inom kammaren uppkomna ledigheten, hvarefter ett i sådant afseende uppsatt förslag till underdånig skrifvelse upplästes och godkändes.

Justerades protokollet för den 31 nästlidne månad.

Anmälades och bordlades:

konstitutionsutskottets utlåtanden:

n:o 8, i anledning af väckt motion om ändring af § 1 mom. 4 tryckfrihetsförordningen; och

n:o 9, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående åvägabringande af en effektiv kontroll öfver lagars och förfatningars efterlefnad inom armén och flottan;

statsutskottets utlåtanden:

n:o 6, angående regleringen af utgifterna under riksstatens femte hufvudtitel, omfattande anslagen till sjöförsvarsdepartementet;

n:o 78, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående ersättning för kostnader för värderingar af vissa ingenjören Ernst Stridsberg samt Trollhätte pappersbruksaktiebolag tillhöriga byggnader och anläggningar m. m.;

n:o 79, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående uppförande af byggnader för telegrafverkets behof i Stockholm och Göteborg;

n:o 80, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition om anslag

till inköp för Nyköpings hospitals räkning af tomterna n:is 77—83 i Nyköpings stads tredje kvarter; och

n:o 81, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående statsanslag till nationalföreningen mot emigrationen, äfvensom

lagutskottets utlåtande och memorial:

n:o 44, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående vissa ändringar i sjölagen m. m.;

n:o 45, med föranledande af kamrarnas skiljaktiga beslut i fråga om lagutskottets utlåtande n:o 36, i anledning af väckt motion om förbud mot drift af sulfatfabrik eller annat industriellt verk, som genom förorenande af luft eller vatten orsakar olägenheter för kringliggande bygd och dess befolkning; samt

n:o 49, i anledning af väckt motion om ändring af 1 § i förordningen angående skogsvårdsstyrelser den 24 juli 1903.

Upplästes och godkändes statsutskottets förslag till Riksdagens skrivelser

dels till Konungen:

n:o 50, i anledning af Kungl. Ma:ts proposition angående afstående eller upplåtelse i vissa fall af mark från kronoegendomar;

n:o 52, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till fortsättning af statsbanorna Morjärv—Lappträsk, Bastuträsk—Skellefteå—Kallholmsfjärden, Östersund—Ströms Vattudal (Ulriksfors) samt Järna—Norrköping m. m.; samt

n:o 53, angående de i 63 § regeringsformen föreskrifna kreditivsummor;

dels ock till fullmäktige i riksgäldskontoret, n:o 54, angående utsträckning af preskriptionstiden för obligationer af de svenska statslånen.

Vid föredragning af ett från Andra Kammaren ankommet protokollsutdrag, n:o 269, med delgifning af nämnda kammares beslut öfver dess tillfälliga utskotts utlåtande, n:o 23, i anledning af väckta motioner rörande penninglotterier, beslöt Första Kammaren hänvisa detta ärende till sitt tillfälliga utskott n:o 1.

Vid föredragning af ett från Andra Kammaren ankommet protokollsutdrag, n:o 270, med delgifning af nämnda kammares

beslut öfver dess tillfälliga utskotts utlåtande, n:o 24, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående inskränkning i tiden för jakt å älg m. m., beslöt Första Kam-maren hänvisa detta ärende till sitt tillfälliga utskott n:o 1.

Föredrogos, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran statsutskottets den 4 innevarande april bordlagda utlåtanden n:is 75—77.

Föredrogs och företogs punktvis till afgörande bevillnings-utskottets den 4 i denna månad bordlagda memorial n:o 19, i anledning af kamrarnas skiljaktiga beslut beträffande vissa delar af bevillningsutskottets betänkande n:o 17, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ny förordning angående be-villningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter.

Punkten 1.

Den föreslagna voteringspropositionen godkändes.

Punkterna 2 och 3.

Hvad utskottet hemställt bifölls.

Föredrogos, men bordlades ånyo på flere ledamöters begäran följande den 4 innevarande månad bordlagda ärenden nämligen bevillningsutskottets betänkande n:o 20, lagutskottets utlåtanden n:is 38—43 äfvensom Första Kammarens tillfälliga utskotts ut-låtande n:o 12.

Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet Kungl. Maj:ts denna dag aflämnade nådiga proposition till Riksdagen, med förslag till ändrad lydelse af § 4 mom. 9 och § 5 mom. 10 tryckfrihetsförordningen äfvensom till införande i förstnämnda § af tillagda mom. 13 och 14.

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts under sammanträdet aflämnade nådiga propositioner till Riks-dagen:

1:o) angående afsättning af medel till pensionering af statens järnvägars personal;

2:o) angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter trädgårdsmästaren Per Fredrik Petterssons vid Biby i Gillberga socken hustru Johanna Pettersson, född Gustafsdotter; samt

3:o) angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter smeden Sven Nilsson i Ytter Enhörna socken.

Justerades sex protokollsutdrag för denna dag.

På framställning af herr talmannen beslöts, att de under dagen första gången bordlagda ärendena skulle sättas främst på föredragningslistan till morgondagens sammanträde.

Kammaren åtskildes kl. 3,02 e. m.

In fidem

A. v. Krusenstjerna.

Onsdagen den 8 april.

Kammaren sammanträdde kl. 2,30 e. m.

Herr statsrådet *Petersson, Albert*, aflämnade Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående öfverlåtelse till fångvården af den under domänstyrelsens förvaltning bibehållna delen af Svartsjö kungsladugård jämte lägenheterna Hästbryggan och Färjestaden i Sänga socken och Stockholms län.

Justerades protokollet för den 1 i denna månad.

Upplästes och godkändes lagutskottets förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen:

n:o 55, i anledning af väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående skyldighet för staten att erlægga skatt till kommun för staten tillhörig fastighet eller industriell anläggning; och

n:o 56, i anledning af väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående undersökning af sinnesbeskaffenheten hos tilltalad, som af underrätt dömts till döden eller straffarbete på lifstid.

Anmälades och bordlades lagutskottets utlåtanden:

n:o 46, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag dels angående ändrad lydelse af 21 och 26 §§ i lagen den 27 juni 1896 om hemmansklyfning, ägostyckning och jordafsöndring samt till lag om ändrad lydelse af 8 § i lagen den 25 maj 1905 rörande afgäld från afsöndrad lägenhet;

n:o 47, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag, innefattande ändring i lagen angående Kungl. Maj:ts högsta domstols tjänstgöring på afdelningar den 20 juni 1905;

n:o 48, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om rikets vapen; och

n:o 50, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående öfvervakande af villkorligt dömda och villkorligt frigifna förbrytare m. m.

Föredrogos, men bordlades ånyo följande nästlidne dag bordlagda ärenden, nämligen konstitutionsutskottets utlåtanden n:is 8 och 9, statsutskottets utlåtanden n:is 6 och 78—81 äfvensom lagutskottets utlåtanden och memorial n:is 44, 45 och 49.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet den under sammanträdet aflämnade Kungl. propositionen.

På framställning af herr talmannen beslöts, att de under dagen första gången bordlagda ärendena skulle sättas främst på föredragningslistan till morgondagens sammanträde.

Herr talmannen yttrade, att han finge föreslå, det kammaren ville besluta att vid sammanträdet torsdagen den 23 innevarande april företaga val af en ledamot i konstitutionsutskottet efter aflidne herr Berlin.

Detta förslag antogs.

Herr vice talmannen erhöll på begäran ordet och yttrade: Jag tillåter mig hemställa, att kammaren behagade besluta att på föredragningslistan till nästkommande plenum uppsätta främst bland två gånger bordlagda ärenden statsutskottets utlåtande n:o 6 angående femte hufvudtiteln, därefter konstitutionsutskottets utlåtanden n:is 8 och 9, angående tryckfrihetsförordningen och ävägabrindande af en effektiv kontroll öfver lagars och författningars efterlefnad inom armén och flottan, därefter statsutskottets utlåtanden n:is 78, 79, 80 och 81 och efter dessa statsutskottets utlåtande n:o 75 angående statsrevisionen, vidare lagutskottets utlåtanden n:is 44, 45 och 49 angående sjölagen, sammanjämkning angående sulfatfabriker m. m. och ändring i förordningen angående skogsvårdsstyrelser, därefter statsutskottets utlåtanden n:is 76 och 77, bevillningsutskottets utlåtande n:o 20, lagutskottets utlåtanden n:is 38—43, vidare första tillfälliga utskottets ut-

låtande n:o 12 angående penninglotteri, därefter statsutskottets utlåtande n:o 55 i anledning af väckt motion om verkställande i samband med pågående utredningar för inlandsbanan af undersökning för sjötrafikled från Frykensjöarna eller Glafs fjorden till västkusten, samt efter detta ärende återstående ärenden i den följd, hvori desamma äro å föredragningslistan uppförda.

Härtill lämnade kammaren sitt bifall.

Justerades två protokollsutdrag för denna dag, hvarefter kammaren åtskildes kl. 2,54 e. m.

In fidem.

A. v. Krusenstjerna.
